

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СВИТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДИЦИНИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ ЙОГО ФОРМУВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Сучасні інноваційні процеси суттєво ускладнюють професійну, соціальну та інформаційну організацію духовної сфери суспільства, зумовлюють необхідність пошуку нових технологій, “розумних” машин, проведення міждисциплінарних наукових досліджень, радикальних змін у психології, ціннісних орієнтаціях і вчинках людини. Заклик до “освіти на все життя” переходить в нову парадигму “освіта крізь усе життя”, що вимагає враховувати в підготовці фахівців галузі медицини проблеми і специфіку розвитку професійно-педагогічного світогляду як стійкі погляди спеціаліста на медицину та її значущість у житті. Мета статті полягає в обґрунтуванні специфіки професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини як складника готовності до педагогічної діяльності в системі охорони здоров'я та в окресленні інноваційних шляхів його формування у вищій медичній освіті. Методологічний складник дослідження базується на комплексі теоретичних методів, які взаємозбагачують і взаємодоповнюють один одного, серед яких слід виокремити історико-педагогічний, системно-структурний, термінологічний і порівняльно-теоретичний аналіз, метод систематизації отриманих результатів.

З'ясовано, що професійно-педагогічний світогляд майбутніх магістрів медицини є цілісною, відкритою системою професійно-педагогічних знань і поглядів на світ пацієнта, ціннісних орієнтацій на життя людини; це переконаність у правильності власних поглядів на здоров'я суспільства, творче ставлення до процесу пізнання проблем здоров'я, до своєї професії і до самого себе. Інноваційними шляхами вирішення проблеми становлення професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини визначено: виокремлення в навчальних дисциплінах методологічних проблем світогляду, наближення методологічних проблем світогляду до тенденцій розвитку медицини, акцентування уваги у вивченні дисциплін про людину на антропологічному мисленні студентів медичного закладу вищої освіти, знайомство студентів з унікальними комплексами сучасної технічної медицини з орієнтацією на можливості професійної творчості студентів-медиків, використання в освітньому процесі медичних закладів вищої освіти методики стандартизованого пацієнта інтерактивних технологій.

Ключові слова: методологія медицини, емпатійне спілкування, готовність до педагогічної діяльності в системі охорони здоров'я, стандартизований пацієнт, освітнє середовище.

Сучасний період розвитку держави характеризується складністю і неоднозначністю перебігу філософських, педагогічних, соціальних, психологічних перетворень у суспільстві [14]. У нових соціально-економічних умовах реальну цінність для охорони здоров'я становить лише широкоосвічений магістр медицини (лікар) із розвиненим професійним світоглядом, здатним гнучко перебудовувати напрям і зміст своєї діяльності [15, с. 39]. Медична наука і лікарська практика дещо розходяться в розумінні світогляду медичного працівника. У медицині та фармацевтиці основні зусилля зосереджені на медикаментозному лікуванні пацієнта, а в народній медицині основою здоров'я вважають міцність духу і загальнозміцнювальні процедури [3]. Не менш значущим аспектом також є терапія добрим словом і ставленням до пацієнта. Велике значення водночас мають людські якості майбутніх магістрів медицини, їхнє прагнення до вдосконалення гуманного ставлення і розуміння стану пацієнтів, до яких необхідно готувати студентів-медиків.

У сучасних умовах розвитку інфраструктури медичних установ їхнє оснащення сучасними технічними засобами і маніпуляторами все ще залишається недостатнім, зважаючи на небезпеку масового зараження людей різними інфекційними хворобами (наприклад, COVID-19), тож від сучасних лікарів потрібна сміливість і рішучість у вирішенні проблем здоров'я населення. З огляду на це необхідні кардинальні зміни в змісті філософських, психологічних і міждисциплінарних основ підготовки майбутніх магістрів медицини. Однією з принципів засад таких змін є орієнтація системи підготовки у вищих медичних закладах освіти (далі – ВМЗО) на розвиток професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини, що водночас вимагає пошуку шляхів його формування у вищій медичній освіті.

Аналіз літератури з проблеми дослідження засвідчив, що в педагогічній теорії сформувалися певні передумови для вивчення питань розвитку професійно-педагогічного світогляду студентів ВМЗО. Проблема розвитку світогляду ще з часів І. Канта і дотепер (понад 200 років) є предметом пильної уваги науковців, різних філософських шкіл і течій, соціально-політичних структур сучасного суспільства. Проблема світогляду людини висвітлювалася в працях античних науковців (Аристотеля, Гегеля, Геракліта, Гомера, Декарта, Піфагора, Платона) та сучасних вітчизняних дослідників і філософів у різних аспектах. Проблему світогляду досліджували також педагоги, психологи, соціологи, історики, мистецтвознавці, етнографи. Світоглядні питання знайшли відображення також у творчій і релігійній сферах діяльності.

У сучасних умовах світоглядні питання розглядаються і в сфері медичної діяльності (О. Акімова, Г. Пустовіт, К. Магрламова [1]). Зокрема, етичні аспекти розвитку світогляду студентів медичних ЗВО розкриваються в сучасних дослідженнях (М. Biglu, F. Nateq, M. Ghojzadeh, A. Asgharzadeh [11]). Окрім того, дослідники займалися аналізом закономірностей та особливостей професійної освіти (L. Milles, T. Hitzblech,

S. Drees, W. Wurl [14]), особливостей психології професійної освіти і мотивації різних видів діяльності майбутніх медиків (I. Janmohamed, M. Afzal, A. Aznavar, A. Hasan [12]). Результати зазначених праць лягли в основу сучасних і перспективних наукових пошуків світоглядних, методологічних і соціально-філософських підходів до підготовки майбутніх магістрів медицини, зокрема, й до педагогічної діяльності.

Матеріалом дослідження став освітній процес за профілем підготовки фахівців 7.110101 “Лікувальна справа”, спрямований на розвиток професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини у ВМЗО. Основними методами дослідження є методи теоретичного пізнання (аналіз, синтез, систематизація, класифікація, узагальнення) для з’ясування змісту базових понять наукового пошуку, обґрунтування сутності професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини як складника їхньої готовності до педагогічної діяльності в системі охорони здоров’я. Теоретичною та методологічною основою дослідження є фундаментальні і сучасні положення педагогічної теорії, напрацювання закордонних та вітчизняних науковців-педагогів і фахівців у галузі вищої медичної освіти.

В освітньому процесі професійно-педагогічний світогляд розглядається як категорія, що розвиває морально-психологічний, ціннісний аспект культури, культури мислення та комунікативності фахівця [7]. З одного боку, це дає можливість для особистісного становлення фахівця як особистості, з іншого – дає змогу зробити його активним учасником, причетним до досліджуваних знань і способів діяльності.

Становлення світогляду майбутніх магістрів медицини в останні роки здійснювалося під впливом вітчизняної школи методології медицини. Водночас сучасній медицині, заснованій на досягненнях вітчизняної школи і вічних постулатах медицини, не завжди вдається подолати різницю між теорією і практикою, пізнанням та дією, можливим і ризиковим у діях лікаря в невизначених обставинах розвитку захворювання пацієнта. Отже, виникає необхідність підготовки майбутніх магістрів медицини, готових до постійних змін і перетворень, що відбуваються в науковій медицині.

Взаємозбагачення філософського і медичного знання в змісті медичної освіти сприяє підвищенню якості світоглядної культури майбутніх лікарів, духовному розвитку й ефективності їхньої професійної діяльності. Якщо світогляд розумової і практичної діяльності відкриває філософія, то знання і володіння методологією дають простір найдоцільнішим медичним дослідженням, аналізу та оцінці подій, що відбуваються, допомагають врахувати вплив різних чинників на перебіг захворювання, зрозуміти причини успіхів і невдач у лікувальній, профілактичній, педагогічній і науковій діяльності. Філософська методологія дає змогу майбутнім лікарям бачити всі явища, процеси в їхньому розвитку, постійній зміні і в нерозривному зв’язку з конкретними умовами, а філософська ерудиція є необхідною умовою загальнокультурного розвитку лікаря, чинником професіоналізму [17, с. 123].

Якісні новоутворення в професійно-педагогічному світогляді майбутніх магістрів медицини безпосередньо пов’язані зі зміною вимог до фахівців медичного профілю за такими напрямками:

– оптимізація методів викладання природничо-наукових і гуманітарних дисциплін з опорою на світоглядні принципи та новітні досягнення науки і практики у вітчизняній та зарубіжній медицині й охороні здоров’я;

– впровадження спецкурсів, зорієнтованих на розвиток професійно-педагогічного світогляду студентів (шляхом варіативних і самостійних годин) на різних етапах навчання;

– орієнтація професійної діяльності на посилення ролі гуманітарних і природничих дисциплін, на розвиток мотивації до зростання рівня наукового і професійно-педагогічного світогляду студентів;

– міждисциплінарна інтеграція спеціальних, природничо-наукових і гуманітарних дисциплін, спрямована на глибоке вивчення навчального матеріалу і на розвиток світогляду фахівців медичного профілю.

З огляду на це необхідна цілеспрямована робота з переорієнтації змісту та технологій вивчення суспільних і професійних дисциплін на професійно-педагогічний світоглядний розвиток студентів-медиків.

До векторів вирішення проблеми становлення професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини належать: виокремлення в навчальних дисциплінах методологічних проблем світогляду, наближення методологічних проблем світогляду до тенденцій розвитку медицини, акцентування уваги у вивченні дисциплін про людину на антропологічному мисленні студентів ВМЗО, знайомство студентів з унікальними комплексами сучасної технічної медицини з орієнтацією на можливості професійної творчості студентів-медиків.

Важливим етапом реалізації освітньої програми за спеціальністю “Лікувальна справа” є клінічна підготовка, що передбачає практичне навчання. Саме під час практичного етапу навчання в університетських клініках студенти починають спілкуватися з пацієнтами. Відзначимо, що спілкування є базовим складником у педагогічній діяльності лікаря, тому дуже важливо сформуванню у студентів таку якість, як емпатія. Ілюстрований медичний словник Дорланда визначає емпатію як “відчуття розуміння і співпереживання психологічного стану іншої людини (від грец. *empathia* – почуття, переживання)” [3, с. 557]. Емпатійне спілкування має кілька складників.

Так, Карло Лазцарі (K. Lazzari) у своєму дослідженні [13, с. 700] виокремлює такі категорії емпатійного спілкування з пацієнтом як основи професійно-педагогічного світогляду майбутніх лікарів:

- слухання як розуміння й активна увага до емоцій і проблем пацієнта;
- розкриття почуттів пацієнта за допомогою відкритих запитань;

- прогнозування можливого міжособистісного сценарію;
- перевірка як з'ясування правильності гіпотези лікаря стосовно того, що відчуває пацієнт;
- *рефреймінг* (від англ. frame – рамка) як розгляд проблеми з іншої позиції, переоцінка значення події з негативної позиції на позитивну;
- *метафоризація* як використання порівняння для пояснення складної медичної інформації;
- *консультація* як рекомендація бажаного способу життя;
- *резюме* як узагальнення всього, що було сказане і зрозуміле.

Виокремлені компоненти емпатійного спілкування є ключовими складниками успішної діяльності лікаря будь-якої спеціальності, тому формування навичок такого спілкування є одним із основних у підготовці студентів ВМЗО [8, с. 65]. Однак якщо раніше процес формування навичок взаємодії “лікар – пацієнт” відбувався під час участі майбутніх магістрів медицини у лікарських обходах, то наразі з'явилися суттєві обмеження в їх організації. Такими обмеженнями є: відмова пацієнта від спілкування зі студентами; відсутність пацієнтів зі стандартним перебігом найважливіших захворювань; суб'єктивність оцінювання навичок спілкування з реальним пацієнтом.

З огляду на перелічені обмеження, які не дають змогу формувати базові навички спілкування як важливі складники професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини, у ВМЗО почали використовувати стандартизованих пацієнтів. Таких людей, навчених зображувати пацієнтів, називали програмовані пацієнти (programmed patients), або симульовані пацієнти (simulated patients). Наразі їх називають стандартизовані пацієнти (standardised patients) [6, с. 22].

Автором цієї інноваційної методики медичного навчання є Говард Барроуз (Howard Barrows), викладач неврології Університету Південної Кароліни (USC). На його думку, “стандартизований пацієнт – людина, ретельно підготовлена симулювати реального пацієнта настільки точно, що симуляцію не може помітити навіть досвідчений клініцист” [16, с. 468]. Наразі стандартизовані пацієнти широко використовуються у країнах Європи і США не лише для навчання в медичних школах, а й для оцінки клінічних компетенцій лікарів під час ліцензування [9]. Використання цієї методики дає змогу багаторазово відтворювати стандартний клінічний випадок. Стандартизований пацієнт надає інформацію про захворювання суворо за наданим йому сценарієм, тому кожен студент має змогу поговорити точно з таким же пацієнтом, як і його колеги. Після того як всі студенти мали можливість поспілкуватися зі стандартизованим пацієнтом, викладач проводить дебрифінг (від англ. debriefing – обговорення після виконання завдання), під час якого здійснюється аналіз і розбір досвіду, набутого учасниками в разі виконання імітаційного сценарію [18, с. 70].

Використання методики стандартизованого пацієнта сприяє формуванню групи універсальних компетенцій “Комунікація” і “Міжкультурна взаємодія”, які входять в Галузевий стандарт вищої освіти підготовки на другому (магістерському) рівні магістра у галузі знань 22 “Охорона здоров'я” за спеціальністю 222 “Медицина” [2], і дозволяє підготувати студента до спілкування з реальним пацієнтом.

Іншою, не менш значущою навичкою як основою професійно-педагогічного світогляду для майбутніх магістрів медицини є вміння здійснювати критичний аналіз проблемних ситуацій, вміння систематизувати дані і приймати рішення. Набуття окресленої навички реалізується згідно з вимогами Галузевого стандарту вищої освіти підготовки за спеціальністю 222 “Медицина” в освоєнні такої категорії універсальних компетентностей, як “системне і критичне мислення” [2].

Для виконання цього завдання у ВМЗО використовується методика СВЛ (case-based learning), яка дозволяє застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення професійних завдань, розвиває у студентів аналітичне мислення, дає змогу оцінювати клінічні ситуації, виявляти проблеми і знаходити оптимальні рішення [10, с. 253]. Принцип методики СВЛ заснований на вирішенні певних клінічних сценаріїв – кейсів. Процес навчання передбачає імітацію потенційно можливої ситуації в реальній практиці. Відзначимо, що методика СВЛ вперше була використана в Гарвардському університеті, одному з найвідоміших університетів США. Під час навчання в Гарварді звичайний студент розбирає до 700 кейсів, витрачає близько 90 % навчального часу на роботу з конкретною ситуацією. Гарвардська школа вважається основоположником методу ситуацій, а Христофор Колумб Ленгделл – піонером case-study [5, с. 68]. Цей метод широко використовується і в Україні у навчанні студентів ВМЗО. Кейс-метод є необхідним і важливим доповненням до лекційних занять, використовується для проведення поточної, проміжної і підсумкової атестації студентів.

Висновки. Отже, забезпечення формування професійно-педагогічного світогляду майбутніх магістрів медицини у ВМЗО передбачає:

- підготовку навчально-методичних матеріалів та інформаційних ресурсів, які максимально відображають світоглядний потенціал студентів;
- підготовку викладачів ВМЗО до методик реалізації світоглядного потенціалу змісту професійної підготовки фахівців у сфері медицини;
- організацію освітнього процесу у формі інтерактивних навчальних занять, під час яких студенти висловлюють власні світоглядні позиції;
- роз'яснення студентам ролі світогляду як дієвого засобу розвитку їхнього мислення, формування оптимістичного і гуманного ставлення до суспільства та здоров'я людини;
- використання методів вивчення, пошуку нових знань у сфері різних наук в освітньому пізнанні й експериментальній роботі зі студентами;

- використання сучасних інформаційних технологій у презентаціях, що дають змогу розглядати знання з різних позицій і ставлень студентів до них;
- використання в освітньому процесі інтерактивних технологій, які дають змогу стимулювати студентів до створення власних думок, ідей і проєктів;
- світоглядну конотацію змісту і способів вивчення дисциплін;
- підготовку викладачами навчальних завдань з міжпредметними зв'язками, що сприяють створенню в освітньому процесі відкритих дискусій;
- мобілізацію внутрішніх інтелектуальних та емоційних ресурсів студентів у відкритих дискусіях на основі довірливих відносин між суб'єктами освіти.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у визначенні світоглядного та педагогічного потенціалу освітнього середовища вищих медичних закладів освіти, в обґрунтуванні світоглядних орієнтирів підготовки майбутніх магістрів медицини до педагогічної діяльності.

Використана література:

1. Акімова О. В., Пустовіт Г. П., Магрламова К. Г. Науково-методичні рекомендації щодо удосконалення професійної підготовки майбутніх лікарів у вітчизняній системі медичної освіти. *European Humanities Studies: State and Society*. 2018. С. 162–180.
2. Галузевий стандарт вищої освіти підготовки на другому (магістерському) рівні магістра у галузі знань 22 “Охорона здоров'я” за спеціальністю 222 “Медицина”. URL: <http://medicine.karazin.ua/resources/073814e7ee30dc3a320c9ab84ebb6a63.pdf>.
3. Євтушенко В. В. Народна медицина як галузь української культури та невід'ємний складник національної системи охорони здоров'я України (до проблеми державного регулювання народної медицини). *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. Вип. 13–14. С. 106–109.
4. Ілюстрований медичний словник Дорланда. 29-те вид. Київ : Наутилус, 2003. 1354 с.
5. Павлишин Г. А., Бігуняк Т. В., Саварин Т. В. Кейс-метод навчання у медичній освіті. *Медична освіта*. 2015. Вип. 3. С. 67–69.
6. Попов А. А., Теплякова О. В., Дьяченко Е. В. Стандартизований пацієнт як ключове звено оцінки професійної придатності випускника медичного вуза: введення в проблему. *Медичне образование и профессиональное развитие*. 2019. Т. 10. № 1. С. 20–27.
7. Значення соціально-психологічної підготовки для сімейного лікаря / Т. А. Трибрат та ін. *Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні* : матеріали навч.-наук. конф. із міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. Полтава, 2019. С. 226–227.
8. Рагіна Ж. М. Підготовка майбутніх іноземних спеціалістів-медиків до професійного спілкування : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Запоріжжя, 2017. 298 с.
9. Ханюков О. О., Студіна Є. Д., Сапожниченко Л. В. Навчання студентів медичних вузів на клінічних кафедрах із використанням методики “Стандартизований пацієнт”. *Вісник проблем біології і медицини*. 2019. Вип. 1. С. 241–245.
10. Badiyereumaiejahromi Z., Mosalanejad L. Integrated Method of Teaching in Web Quest Activity and Its Impact on Undergraduate Students' Cognition and Learning Behaviors: A Future Trend in Medical Education. *Global journal of health science*. 2015. Vol. 7 (4). P. 249–259.
11. Biglu M. H., Nateq F., Ghojzadeh M., Asgharzadeh A. Communication Skills of Physicians and Patients' Satisfaction. *Materia Socio-medica*. 2017. Vol. 29 (3). P. 192–195.
12. Janmohamed I., Afzal M., Aznavar A., Hasan A. Interprofessional Education: A Medical Student's Perspective. *Journal of Nutrition Education and Behavior*. 2019. Vol. 51 (10). P. 1229–1245.
13. Lazzari C. Communication skills training for health care professionals. What is it all about? *Medical Teacher*. 2013. Vol. 35. Is. 8. P. 700–701.
14. Milles L. S., Hitzblech T., Drees S., Wurl W. Student engagement in medical education: A mixed-method study on medical students as module codirectors in curriculum development. *Medical Teacher*. 2019. Vol. 41 (10). P. 1143–1150.
15. Muzaka V. The politics of intellectual property rights and access to medicines. Houndmills. UK, 2019. 181 p.
16. Myung S. J., Kang S. H., Kim Y. S. The use of standardized patients to teach medical students clinical skills in ambulatory care settings. *Medical Teacher*. 2020. Vol. 32 (11). P. 467–470.
17. Olle ten Cate, Eugène J. F., Custers M., Durning S. Principles and Practice of Case-based Clinical Reasoning Education. A Method for Preclinical Students. *Innovation and Change in Professional Education*. 2018. Vol. 15. P. 115–130.
18. Zhdan V. M., Kitura Ye. M., Babanina M. Yu. Implementation of main interactive teaching methods in training of medical specialist. *Медична освіта*. 2018. Вип. 1 (77). С. 68–71.

References:

1. Akimova, O. V., Pustovit, H. P., Mahrlamova, K. H. Naukovo-metodychni rekomendatsiyi shchodo udoskonalennya profesiynoyi pidhotovky maybutnikh likariv u vitchyznyaniy systemi medychnoyi osvity [Scientific and methodological recommendations for improving the training of future doctors in the domestic system of medical education]. *European Humanities Studies: State and Society*. 2018. P. 162–180. [in Ukrainian]
2. Haluzevyi standart vyshchoyi osvity pidhotovky na druhomu (mahisterskomu) rivni mahistra u haluzi znan 22 “Okhorona zdorov'ya” za spetsialnistyu 222 “Medytsyna” [Branch standard of higher education training at the second (master's) level of Master's degree in the branch of knowledge 22 Health care in the specialty 222 Medicine]. URL: <http://medicine.karazin.ua/resources/073814e7ee30dc3a320c9ab84ebb6a63.pdf>. [in Ukrainian]
3. Yevtushenko, V. V. Narodna medytsyna yak haluz ukrayins'koyi kul'tury ta nevid'yemna skladova national'noyi systemy okhorony zdorov'ya Ukrainy (do problemy derzhavnoho rehulyuvannya narodnoyi medytsyny) [Folk medicine as a branch of Ukrainian culture and an integral part of the national health care system of Ukraine (to the problem of state regulation of folk medicine)]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 2015. Vol. 13–14. P. 106–109. [in Ukrainian]
4. Ilyustrovanyy medychnyy slovnyk Dorlanda [Illustrated medical dictionary of Dorland]. 29th edition. Kyiv: Nautilus, 2003. 1354 p. [in Ukrainian]

5. Pavlyshyn, H. A., Bihuniak, T. V., Savaryn, T. V. Keys-method navchannya u medychniy osviti [Case-method of learning in medical education]. *Medychna osvita*. 2015. Vol. 3. P. 67–69. [in Ukrainian]
6. Popov, A. A., Teplyakova, O. V., Dyachenko, Ye. V. Standartizirovannyi patsiyent kak klyuchevoye zveno otsenki professional'noy prigodnosti vypusknika meditsinskogo vuza: vvedeniye v problemu [The standardized patient as a key link in assessing the professional suitability of a graduate of a medical university: an introduction to the problem]. *Medical education and professional development*. 2019. Vol. 10. No. 1. P. 20–27. [in Russian]
7. Tribat, T. A., Shut, S. V., Borysova, Z. O., Honcharova, O. O. Znachennya sotsial'no-psykholohichnoyi pidgotovky dlya simyynoho likarya [The importance of socio-psychological training for a family doctor]. *Aktual'ni problemy suchasnoyi vyshchoyi medychnoy osvity v Ukrayini* : materials of educ.-scient. conf. with international participation, Poltava, 21 of March 2019. Poltava, 2019. P. 226–227. [in Ukrainian]
8. Rahrina, Zh. M. Pidgotovka maybutnikh inozemnykh spetsialistiv-medykiv do profesynoho spilkuvannya [Preparation of future foreign medical specialists for professional communication]: dis. ... cand. ped. Science : 13.00.04. Zaporizhzhia, 2017. 298 p. [in Ukrainian]
9. Khanyukov, O. O., Yehudina, Ye. D., Sapozhnychenko, L. V. Navchannya studentiv medychnykh vuziv na klinichnykh kafedrah z vykorystannyam metodyky "Standartyzovanyy patsiyent" [Training of medical students at clinical departments using the method "Standardized patient"]. *Bulletin of problems of biology and medicine*. 2019. Vol. 1. P. 241–245. [in Ukrainian]
10. Badiyepymaiejahromi, Z., Mosalanejad, L. Integrated Method of Teaching in Web Quest Activity and Its Impact on Undergraduate Students' Cognition and Learning Behaviors: A Future Trend in Medical Education. *Global journal of health science*. 2015. Vol. 7 (4). P. 249–259.
11. Biglu, M. H., Nateq, F., Ghojzadeh, M., Asgharzadeh, A. Communication Skills of Physicians and Patients' Satisfaction. *Materia Socio-medica*. 2017. Vol. 29 (3). P. 192–195.
12. Janmohamed, I., Afzal, M., Aznavar, A., Hasan, A. Interprofessional Education: A Medical Student's Perspective. *Journal of Nutrition Education and Behavior*. 2019. Vol. 51 (10). P. 1229–1245.
13. Lazzari, C. Communication skills training for health care professionals. What is it all about? *Medical Teacher*. 2013. Vol. 35. Is. 8. P. 700–701.
14. Milles, L. S., Hitzblech, T., Drees, S., Wurl, W. Student engagement in medical education: A mixed-method study on medical students as module codirectors in curriculum development. *Medical Teacher*. 2019. Vol. 41 (10). P. 1143–1150.
15. Muzaka, V. The politics of intellectual property rights and access to medicines. Houndmills. UK, 2019. 181 p.
16. Myung, S. J., Kang, S. H., Kim, Y. S. The use of standardized patients to teach medical students clinical skills in ambulatory care settings. *Medical Teacher*. 2020. Vol. 32 (11). P. 467–470.
17. Olle ten Cate, Eugène, J. F., Custers, M., Durning, S. Principles and Practice of Case-based Clinical Reasoning Education. A Method for Preclinical Students. *Innovation and Change in Professional Education*. 2018. Vol. 15. P. 115–130.
18. Zhdan, V. M., Kitura, Ye. M., Babanina, M. Yu. Implementation of main interactive teaching methods in training of medical specialist. *Медицина освіти*. 2018. Вип. 1 (77). С. 68–71.

Humeniuk V. V. Specificity of professional and pedagogical worldview of future masters of medicine and innovative ways of its formation in higher medical education

Modern innovation processes significantly complicate the professional, social and informational organization of the spiritual sphere of society, necessitate the search for new technologies, "smart" machines, interdisciplinary research, radical changes in psychology, value orientations and human actions. The call for "education for a lifelong" is moving into a new paradigm of "lifelong learning", which requires to take into account during the training of medical professionals problems and the specifics of the development of professional and pedagogical worldview as a stable views of medicine and its importance in life.

The purpose of the article is to substantiate the specifics of the professional and pedagogical worldview of future masters of medicine as a component of readiness for teaching in the health care system and to outline innovative ways of its formation in higher medical education. The methodological component of the study is based on a set of theoretical methods that mutually enrich and complement each other, among which are historical-pedagogical, system-structural, terminological and comparative-theoretical analysis, the method of systematization of the results.

It is established that the professional and pedagogical worldview of future masters of medicine is a holistic, open system of professional and pedagogical knowledge and views of the patient, values of human life, belief in the correctness of their own views on public health, creative attitude to the process of learning about health problems, to his profession and himself. Solving the problem of formation of professional and pedagogical worldview of future masters of medicine using innovative ways there are defined: separation methodological problems of the worldview in the educational disciplines, approximation of methodological problems of the worldview to trends in medicine development, in the study of human disciplines focusing on the anthropological thinking of medical university students, in acquaintance of students with unique complexes of modern technical medicine with orientation on possibilities of professional creativity of medical students, the use in the educational process of medical institutions of higher education methods of standardized patient and interactive technologies.

Key words: methodology of medicine, empathic communication, readiness for pedagogical activity in the health care system, standardized patient, educational environment.